

2. Вусик Г. Л., Павлик Н. В. Неологізми як мовне відображення російсько-української війни 2022 року. *Закарпатські філологічні студії*. 2022. Вип. 23. Т. 1. С. 52–57.

3. Панченко Т. Розширення сфери вживання військових жаргонізмів у мові української преси. Теоретична і дидактична філологія. Серія : Філологія (літературознавство, мовознавство). 2017. Вип. 26. С. 119–127.

ВИТОКИ Й ФОРМУВАННЯ НОМІНАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНИХ ВИДІВ СПОРТУ

Миرون Сергєєв

*Харківська державна академія фізичної культури
Харків, Україна*

***Анотація.** У роботі порушено актуальні питання щодо формування національних видів спорту та особливостей їх назовництва. Вивчається вплив історичних, мовних факторів творення національних видів спорту в Україні. Досліджується процес створення та використання народної спортивної термінології в українській мові.*

***Ключові слова:** національні види спорту, бойовий гопак, хортинг, козацький двобій, асгарда.*

Вступ. Світ спорту визначається не лише міжнародними змаганнями та популярними видами, але й різноманітністю та унікальністю національно-народних видів спорту, які виникли в різних культурних та історичних контекстах. Вони не лише втілюють традиційні звичаї та історію певних народів, але й надають можливість вивчення багатства їхньої спадщини та культурної ідентичності через рух і змагання.

Мета та завдання дослідження. Метою є визначення закономірностей становлення та формування національно-ігрової номінації в українській мові. Мета зумовила конкретні завдання, а саме: аналіз назовництва національних видів спорту та виявлення особливостей їх творення.

Матеріал і методи дослідження. Робота базується на аналізі навчального посібника В.Пилата «Бойовий гопак», відеозаписів тренувань, інтерв'ю тренерів, спортсменів, статей та інтернет-ресурсів, що стосуються теми дослідження. Для збору та обробки даних використовувалися методи системного, порівняльного аналізів та синтезу.

Результати дослідження та їх обговорення. Під кінець ХХ на початку ХХІ століття й донині фіксуємо появу в Україні нових видів спорту (серед них і відновлених), засвоєних на українських культурних традиціях: український рукопаш Спас – національний вид спорту, має витоки козацького бойового мистецтва; *бойовий гопак* – українське бойове мистецтво, що базується на основі елементів традиційного козацького бою, що збереглися в народних танцях та власного досвіду дослідника бойових мистецтв Володимира Пилата[3].

Також популярними в Україні стають *хортинг* (національний вид спортивних єдиноборств), *козацький двобій* (український національний вид змішаних бойових мистецтв, що розглядався як військовий тренувальний метод). Важливість цього виду спорту акцентується у культурі козацтва як у вихованні фізично сильних та морально стійких особистостей. Ще один із видів спорту, до якого залучаються й жінки – *асгарда* (українське бойове мистецтво, відтворене на основі елементів традиційного козацького бою, що збереглися в народних танцях)[1;2].

Різноманітність рухів та символів у цих видах спорту відображає багатий фольклор та історію, що сприяє збереженню й передачі цінностей поколінням. Про це свідчить і системний опис номенів, які фіксуємо серед національних видів спорту, зокрема, назви техніки, рухів, ударів, одягу, рівнів майстерності: «жовтяк», «присядки», «копняки», «павучки», «підсікання», «відбивання», «розніжка», «сокіл», «яструб», «характерник», «шаровари», «вишиванка», «лошак», «вихор», «голубець», «пістоль», «щупак», «чорт», «яструб», «коза», «блоха» тощо [3].

Як показує досвід, ці види спорту адаптувалися до сучасних умов, зберігаючи свою автентичність. Вивчення національних видів спорту підтверджує їхню важливу роль у формуванні та утриманні культурної ідентичності. Вони стали ключовим елементом передачі традицій та цінностей, що сприяє єднанню спільнот та підтримці національного спортивного духу.

Висновки. Отже, національні види спорту відіграють важливу роль у збереженні культурної спадщини та утвердженні національної ідентичності. Вони базуються на традиціях, вбираючи в себе історію та дух народу, стають живим вираженням культурного доробку. Їхня форма та символіка свідчить про глибоку історію, яка не лише сприяє фізичному вдосконаленню, але і є засобом передачі цінностей та традицій від покоління до покоління. Ці види спорту переважно послуговується традиційними національними прийомами й засобами номінування.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямку. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розробку детального вивчення номенів національних видів спорту.

Список використаної літератури:

1. Винник Н. М., Винник В.Д. Бойовий гопак як елемент фізичного виховання студентів : методичні рекомендації. Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2016. 24 с

2. Маєвська Л.М. Етнокультурне виховання. Нормативно-правове забезпечення: Міжнародний та вітчизняний рівень (Методичні рекомендації до курсу "Основи етнокультурного виховання") Житомир: ЖДУ, 2007. 302 с

3. Пилат В. Бойовий гопак. Здорова молодь – майбутнє України. Київ: Логос, 1999. 336с

Науковий керівник: проф., д.філос.н., завідувач кафедри української та іноземних мов Харківської державної академії фізичної культури Карпець Л.А.